

23. gada-gahjums.

Mafha ar pefjuhtīščau
par pasti:
par gadu 1 rub. 60 kāp.
" pufgadu 85

Mafha bes pefjuhtīščau
nas Riga:
par gadu 1 rub. — kāp.
" pufgadu 55
" 3 mehnečki 30

Mahj. w. teek isdohis festi-
deenām no p. 10 sahkoht.

Mafha
par fludinaščau:
par weenas flejas fmaltu
rakku (Petit)- rindu, jeb
to weeta, to tāhda rinda
cenem, mafha 10 kāp.

Redakcija un ekspedīzija
Riga,
Ernst Plates bilschu un
grabmatu-druščatām pee
Pehtra basnizas.

Mahjas weesā.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpaschneeks un apgahtatajs.

Mahjas weesā išnākt ween reis pa nedētu.

No 34.

Sestdeena 26. August.

1878.

Kādītājs.

Jaunakāhs finas. Telegraſa finas.
Gels af sem ē finas. Augūs Keiſars aizbrauzis uz Odesu. No Rīgas:
pilesfehtas-galvoas weetneels. No juhmalas: vērlona negaifs. No Doh-
les draudzes: tureenas buhščana. No Jaun Gultbenes: konzerte. No Wi-
brokās: lauku auglība. No Gatas: attaisnojums. No Kuresmes: tele-
grami tēfahm. No Peterburgas: polizejai palibgi. No Ponewschas:
paglabasčana. No Sاراتas: tautešču finas. No Bezarabijas: tureenas
re-auglība.

Ahrēmes finas. No Berlīnes: Wahzijas keiſars wēfels. u. t. pr.
Beelikumā: Brunīneks Kuno. Sirds apfinas wara. Graudi un seedi.

Jaunakāhs finas.

No Rīgas. Schejeenes Wahzu awīses „Rīg. Stadtbl.“ redaktors Napoleons Mānujs tai 24ā Augustā pultstēi puz-
jet weendōs deena ir nomiris, gandrihs pilnus 72 gadus pē-
dīshwodams, jo winsch tai Stā Septemberī 1805tā gadā
dūmis.

No Jelgavas. No 25ta lihds 30tam Augustam tiks no-
tureta Jelgavā gimnasijs skohlotaju sapulze is wifahm Teh-
patas mahzibas aprinka gimnasiyahm.

— Kā no Jelgavas teek finohts, tad greseene Kēferling,
Jelgavas „Sarkana krusta“ dahmu komitejas preeskneeze,
dabujuse „Sarkana krusta“ oħras fħekiras goħda-fihmi.

No Līhwes. (Dūnhos). Tai 14tā Augustā nodega Ju-
kumu mahjas riņa lihds ar wifū, kas eelschā bija, prohti
9 wesumi rudsu, rati un wehl daschas zitas fainmezejbai de-
rigas leetas. Uguns gan zaur ne-ušmanibn zehlusehs, jo us
krāfns mutes-malka ne-atraduſehs, zaur so uguns dīrsteles,
kos is krāfns deht nerkretnas malkas ahrā fħanuahs, gree-
ſijs weegli eemetahs. Lai gan pa flohnu strahdajuschi, tad
tomehr uguni oħtraki naw vamanijuschi kā tilai tad, kad jaw
jumia bijuſe. Ghla nebjuſe aſekuranzē apdrohſchinata.

Sch. Ed. Stumbriſ,

Virknes meiħha fargħ.

No Orelas. Neſen nomira Orelas pilsfehtā kāhds bagats
kungs, Buchwostows mahrdā, kas wairak neka pufmilionu
rubfu (580,000) astahjis. Schi leelo naudas sumu winsch
nowhelejjs sawā testamentē Montenegras walstei, lai tur ee-
taisoht naudas-banku. Wena dala no pelnas teefas, ko
banka atmetiſchoht, eſoht islectojama preeskī ſkohlahm; ta zita
pelnas dala ir nabaga Monteneegreſču mitahm par puhrū
iſbalama, kad tāhs prezahs.

No Kijewas teek finohts, ka kāhds 5 werſies no Dwu-
tīchias pilsfehtas pee Godotomlas zeema zaur stipru leetūs-līh-

fhanu kāhda 5 pehdas dīſta bedre iſskalota, kur apakſchā re-
dīſams muhrs no kāhda wežas buhves. Kāhda, fhi buhwe
bijuſe, fħim briħščam wehl now iſmelleta.

No Jeniseiskas teek finohts, ka tureenes gubernijsā atrastas
dasħas weetās selta-bedres.

No Krimas. Beidksamā laikā Krimas deenividus juhmalā,
kur pa kara-laiku bija kluſa dīſħwe, tagad dīſħwe palikuje
jautrak, iħpaſchi zaur to wehl, ka muħsu augsta Runga un
Keiſera familija uż-Liwidju nonahluſe. Jaltas pilesfeħħā ta-
gad ir-eetaiſta leelifta daẘfugu braukſčanas stanzijsa.

No Rūſschukas. „Hoboe Brēma“ dabujuſe pa tele-
graſu fħabdu finu: Turki arweenu wehl latvejabs is War-
nas iſeet ahrā; wini pagebe, lai Kreewu teeja's wineem
palibdsoht beidsamahs nodohſčanas (10to grafi) ewahukt, jeb
lai wineem fhihs nodohſčanas aismaksajoh. — Bulgari
no Silistrijas, Ternowas un Rūſschukas nodohmajuschi graſu
Ignatjewu eezelt par Bulgarijas firstu jeb waldneku, tapebz
ka grafs Ignatjews wairak gadu fawās politikas datiſčanās
Bulgareem par labu puhlejess.

No Ungarijas. Miskoltzhas pilsfeħtā bijis tāħds brie-
migs leetus, ka zaur leelem uhdens pluħdeem, kas no lee-
tus zehluſčees, nami tiķiſchi nopleħſti, eelas pawisam ipoħ-
stas, kāħdi 500 zilweku bohja aixgħajuschi. Weflas fami-
lijas paſuduſčas; par neħsaitamahm naudas sumahm prez-
ezza famaitatas. — Ari Erlawas pilsfeħtā brieſmigs leetus bijis,
kas wairak namus nopleħfis.

No Serajewas teek finohts, ka Italijs konsulis Perrods
tai 1mā Augustā Gabenes iuwiġi tizis nonahwehts. Tu-
valas finas vahr fħo flepklawibu wehl now peenahluſčas;
laikam ta statwhehs kāhda politikas fakarā.

No Konstantinopelē. Ar Greekijas leetu Turzija now
tāħtak tiķiſe; laikam leelwalstim buhs fhi leeta roħfās ja-
nen, lai reis pee fklaidribas nahk un galā teek.

Turzijas waldbiba atkal laiduſe pāwħeli u Batumu, lai to
nodoħdoht Krewijai.

Telegraſa finas.

No Londoues tai 24. Augustā. Kā no tureenes teek fi-
nohts, tad Anglijas parlamente tiſħoħt vēž trihs ned-
ħahm fleħgt.

No Romas tai 21. Augustā. Italijs kara-kugi fata-
fotees us Greekiju bdaux.

Gelschmes finas.

Pahr muhsu angsta Kunga un Keisera zeloschanu us Odesu „Balibas wehstnefis“ pafneeds schahdu telegrafa-finu is Oberas tai 18ta Augustā:

Keisera Majestete tai 18ta Augustā pulksten 8 no rihta svirgts un wesels nonahza Odesa. Pulksten 9 augustais Keisers natureja pahrraudsibū pahr Odesa buhdameem kara-pulkeem, kas no San Stefanas turp pahenaklufchi. Pulkstens 12 augustais Keisers ar Keiserisku damslugi „Liwadija“ aizbrauza us Nikolajewu.

No Rīgas. Par Rīgas pilsehtas galwas weetneku (nomirušcha Mōstena veikā) tika tai 16ta Augustā ar balsu wairakumu eezelts rahtskungs Ludwigs Kerkowius.

Pilsfehtas weetneku sapulze tai 16ta Augustā nahza starp zitahm leetahm ari schahdas leetas pee pahrspreeschanas. Kad pilsfehtas galwas weetneka zeloschana bija beigta, tad pahrspreeschana nehma preesklikumu par sekreteera lohni un pensionu (vēnsiju). Pehz tam nospreeda, zil naudas attaujama preesk jaunas weetas cerikschanas, kur pilsfehtas weetneki turehs sawas sapulzes. (Schis sapulzes tiks noturetas Strila namā.) Preesk tam tika nospreessi 6000 rubliu. Schi cerikschana tika nodokta ihpaschi preesk tam eezelai komisjai, pee kuras peeder schahdi pilsfehtas weetneki, prohti tee lungi: Barklay de Tolly, Barksch un A. Minuth. Beigās nahza ari pee pahrspreeschanas tā no faultais sirgu dselsozelch, pahr kuru sawā laikā jaw sinojam.

(Cesnhtits.) Mums peenahzis schahds rafits, ko fawem mihleem lafitajeem pafneedam: „Geraugu par sawu peenahkamu, schi gohdam peemineht suhrmani (Nr 596), kas neiveen zilwezigi isturahs pret fawem brauzameem sirgeem, bet ari braukdams prahligi isturahs: winch nefkroen un sirgus nedzena, bet ari eewehro braukdams, ka kahdu nefabrauz un ja kahds zelā preeskchā gadahs, tad lehnam brauz. Gohds schim kreetnam suhrmanim!“

Kahds lohpu aisslahweschanas lohzellis.

No Juhermalas. Swehtdeemu starp pulksten 1 un 3 pehz pusdeenas bija stiprs pehrkona negaifs Dubults un Majoris. Ari krusa bira. Daschis krusas graudinsh bija reeksta leelumā.

Ka no Bilderlineem teek sinohls, tad fwehtdeenas nafti daschās weetas notikuse sahdsiba. Tagad, kur tumfchakas naftis atmetahs, buhtu gan derigi, ka wairak waltneekus peenemu, lai bhubu eefpehjams, saglus ahtraki žawaldinah.

No Dohles draudses. Wafara ar fawem jaunkumeem un prekeem ari mums, pogahibas laika juhrā esfeidotes, grib ardeewas fazicht, un fawam jaunakajam brahlim rudenim weetu nowelweht, lai tas ar sawu bahlo, bet labfirdigo waigu un falduma vilno rohku muhs apfweizina. Lai tad ari mehs, preeskchagahjeja ardeewas, ka ari pehnahkamo fweizinaschanu ar pateizibas pilnahm sirdim fareman.

Preesk muhsu zilwezicas eewehroschanas gan schi wafara ar fawem brihscheem un atgadijumeem deesgan raiba isleekahs. Preesk zilwezicahm juhtahm un dohmahm, tajā, un drihs aistezejuscha laika sprihdi, daschis deenas gan labas, gan atkal nepatihkamas buhs bijuschas, tomehr tam Wisifinatajam, tam wiſu laiku un deenu mehrotajam, labds laiks ir it ištli pehz wina prakta un gribeschanas, lohti labs bijis. Notezejuscha laika gadā ari Tu zeen. laftais

zitadi newari fazicht, ka tas, lai gan ne pehz tavas wehle-chanas, tomehr ir lohti labs bijis.

Pirmajee lauku augli schi jaw pa leelakai, dalkai ir fa-nemti, un klehts apzirkni pildahs ar graudineem.

Lai gan schi gada augligums daschās weetas nepahrtvehi pagahibuscha gada augligumu, tomehr peetiziga zilvela azis wisur Deewa pilnigu svektibū eerauga. Ko nahkamiba ne-fis, tas naw mums finams, bet ja nahkams laiks labs noturees, tad ari, ka zeram, pehdejee lauku augli labi isdhofees.

No zitahm puschn dīrdam, ka tur skahdigī kustoni linu tihrumus vohstoht, muhsu puſe no tahdeem nepashstameem un reebigeem weefem gan naw peemelleta tiluse, un linu tihrumi schi no kustoni waijaschanas naw zectuſchi.

Peetizigais Dohleneets un Bulkaneets, lai gan newari leelitees par schi gada bagatibu, ka to zitās augligakas puſes war darhīt, tomehr fawas azis mesdams us teem graudineem, kuri Tawu tulchhu apzirkni pilda, ari fawu sirdi ar pateizibū vari pildiht un preezigs tam wiſu dahwanu dewejam pateikt, pahr schi gada plautschau.

Pahr schieenes buhschana peeminejis, tagad, kur es ari no manas mihielas D. draudses atwadobs, un zitā draudse darbā eestahjohs, gribu pateizibū issazicht fawem labdarita-jeem. Schahda pateiziba nahkabs it ihpaschi schieenes draudses skolotojam, H. Weber fungam. Labu laiku zeen. Weber funga pojumta buhdams, wiſu to eſmu mantojis, kas manu dīshwes zelu tagad puschnohs, kad es no schi mineta pajumta iſeſchu, tur kur wiſuwarena Tehwa rohka mani wedihs. Kad schihs mantas buhs apkahrt man. Dahs ir mantas, kuras es dāuds angstali turu pahr wiſahm redsamahm un sudamahm mantahm — prohti „skohlas sinaschana.“ Tadehk zeen. Weber fungam un amata-brahlim, ka ari mineta lunga laulatai draudseini, Weber fundsei, to sirfnigak pateizibū issaku, ar to wehleſchanoħs minetū k sawā dahr-gala peeminā usglabah! Lai tas wiſu bagatakais un fchigakais dahwanu dewejis eedohd mineteem dīshwes-beedreeem tahdas mantas, kas teem schini, ka ari nahkamā muhssha derigakas un nesudamas buhtu!

Dāuds gadus augschā minetas lungi, tagadejs amata-brahlis, ie fawu gruhto manu pee minetas draudses kohpis, lai Deews palihds tam, to paschu weh. dāuds, dāuds gadus, gruhtumu pee ta nejuhdamam uszichti lohpt.

F. Behrfinsh.
No Jaun-Gulbenes. Aisveen efam „Mahjas weesi“ atraduschi, ka schur un tur konzerter, teateri un basari teek is-rihloti, tad ari es tagad no minetas pusnes gribu mihleem „Mahjas weesa“ lafitajeem par weenu tahu deenu dāuds mas ko isteikt.

Bija 12ta Augusta mehnescha deena, kad dabujam atkal weenu mihlestibas darbu isdarhīt, un isloheht dahwanas, ko mihligas rohkas bij fneegushas krituscho saldatu (Kreivu-Turku karā) atraitnebm un bahriņem par labu. Schis mihlestibas darbs tapa isdarhīts Jaun-Gulbenes dīrnavās, kur leels lauschu pulks bij fatezejis, gan no tuweenes gan ari no tahlenes, kas dalibu pee schihs deenas bij rehmuvi. Leefsčam jaſala, schi deena paliks Gulbene ſcheem un ari wiſeem teem, kas bij atnahkliſchi un dalibu pee schihs deenas nehmuhchi, jaufā un ilgā peemīnā, ka to latris leezinahs. Winnesti bij libds 170, Warām gan te atkal redseht, ka at-

neeli. Sirdi aisgrahba redsohi s̄ho wihrū preezigu s̄irds aisigraħħi schanu, ka wareja sawā walodā dseebah un Deewu luħgt un d'sirdeht ewangelijumu paſludinajam. Atti man s̄irds tika lohti aisigraħħta, ka biju warejis sawas tehwijas behr-neem Deewa-kalpoſħanu paſneegħt. To deenu prekejx tam-mans f'klaesteris Kochs bija ar teem laudim zauri neħmis liturgiju. Tà tad mums bija pilniga Latweeħschu Deewa-kalpoſħana. Lai ta buħtu wineem par fisprin-aħħanu zekka u mahjahm.

L. Katterfeld,
Saratas mahżitajis.

Tà raksta zeen. mahżitajis L. Katterfelda kung, un iċhim wiha rakstam peeliks schahds augħħam minn ħas „luħgħa-nas“ rakst:

„Zeenijs mahżitajis, esat til labi, p'renemt muħsu luħgħanu. 1) Unteroffizieris Mikellis Schwans is kuldigas Vadures Kursem; 2) Kahlis Anschmitz un 3) Jahnis Raħneeks is Matiħschu draudses Widsem; 4) Jeħlabis Bisneeks un 5) Jahnis Oehrwe is Wez-Salazes Widsem; 6) Prizis Beħrkons is Riga un 7) Aħs Beħrkons is Alufnes draudses Widsem.“

Tad nu meħs, tas masais pulzinf, gribam fweizinaht sawus paſħstamus un radus jaur „Mahjas weesi“ tapebz ka meħs weħstules wairi no mahjahm neħħadas newaram da-buħt, jo wairak neħħa triħs meħnefchi pagħajnej, kamehr weħstules u mahjahm rakstijam un neħħadas atbides ne-efam dabu ħażi. Taħdha buħxħanā gribam jums finamu dariħ, ka mums il-ħajjabs schini taħla fweħxumā, kur meħs no Riga is-nahloħi sawu pehdigo stanjijs zetu nobiedsam un valikam par waħarri l-ħegħi. Tas bija pee Numanijas roħ-beschħam. Te ir gauschi tumfhi zil-wieki, kas gan flaktahs par kritiġiem, bet tomeħr wiha Turku eeradums wiha mohha, lai gan tur ari ir-gani un jela rakhditaji mahżitaj.

Juli meħnefi is-nahjam no Bulgarijas atpaku ekked kreewija, wairak neħħa kahdas 40 werstes un tad muħs apmekleja tai 13-ta Augustu muħsu Latweeħschu mahżitajis no Saratas ar Deewa-kalpoſħanu, ko meħs ar leelu preeku fan-nemħam.“

No Besarabijas mums peenahku seħħadha fina: Laiks ppee mums weħl ar weenu fauß un deesgan fariss; labiba liħo 10-tam Juli jaw noplauta. Tagħid steids ar kulfħanu, kweeħi ka ari zista feħja jaur zaurim nemohħi is-dohd wi-dejus augħju. Wiħna ohga isbagħi augħiex un foħla fainnekeem bagħi pelnu. Muħsu kaxxa-pulki pahrmita un Turku roħ-beschħas at-ħajnej, tagħid usterħas Besarabijah. Kà dsidħams, tad-driħi pahreeħim atpaku u teħwiju. Schodeen zeenīs Wahju mahżitajis, Lüdwina kung, muħs apmekleja. Kà tiegħi, tad no Riga efoħi, d'simts Latweetis, bet f'he Besarabijah Wahżej-ħeem par mahżitaju buħdom mums Latweeħschu walodā notureja Deewa wahrdus, kur ar ihseem, bet dediġi ġejm wahrdeem spredikli fazzija pahr teem wahrdeem: „Man eescheħlojahs to lauschi deħt, jo tee triħs deenā ppee manim valiku ħi un now koo ehst.“ Gan fatram no mums paliks tee wahrdi labi peenix u d'si l-ħidu eespeeffi, ko f'he tħalli fweħxumā teħwu walodā d'sirdejja, ko ilgi nebbijam d'sirdejus ħażi. Peħġ beigteem Deewa wahrdeem dauds sawā teħwu walodā pahrrunajam pahr teħwiju un wiha slahwokli, għiex aħtreem fohleem gaismas stari isplieħtus ħeġġi muħsu miħla teħwija.

Iſchulifha Jahnis,
unteroffizieris.

Ahrsemes finas.

No Berlines. Kà tkart walodas is-pausta, tad-Wahžijas leisars til taħlu efoħt at-wieħdojees, ka pats walid-sa walid-sħanu aktal u snem fuo. Pa wiha flimma laiki, à la-fatajeem finnas, walid-sa walid-sħanu wadija irobha-niżżeek. — Schè klahha veleekam ari to finu, ka nodohmaji fuq no Reħnigħbergas u Tilti buhweħt jaunu d'sessżeku.

No Wildbades. Pahr firsta Gortiħakow, Kreewija walid-s-kanziera u stureħħanohs Wildbadē paſneeds kahda ahrsemes awise schahdas finas: firsti Gortiħakow apdi ħwo kluampa weenja diwas istabas; wiha nam neħħada paવdona, bet tikai weens fulans liħo. Mihħo pulsken seħħo jeb pużżeq septindis firsti p-eż-żejjha, nom aqgajha u tad-leek broħkasti atnest sawā istabā. Wippharigas eħdamas istabas wiħx ne-eet, bet ehd pużzeen pulsken trijhs ik-deenā kahda fahnu-istabā ar weenu jeb diwi kungeem kohpa. Peħġi naturetas pużzeen wiħx noseħħschahs starp zżeem weefseem nama preeħxha un klawfaħ muħiski, jeb eet, u kluampa roħħas at-speedees, pafraigħatees, p-ee kam wiħx kohpi jautri treez. Wakarū tas-pawda pa leelakai dati l-afidams u sawas istabas balkona un eet ik-deenā pulsken dewinst gulejt. Firsti Gortiħakow walka gluġi melha d-dreħbes, weste tuħlit sem farkana kalkauta aħslu-hpeta. Wiħx ehd ik-deenā diwi reiss u eħċħana wiħam fmek; ar sawu galda jeb maltix beedri wiħx kohpi jautri farunajha, kuxxam zits neħħada now jaħara, ka tikai jaklafu-faħs. Wiħx ti-kai d-ser galda wiħnus. Ir-weenix is-paħħaqi wiħdahm leetahm, tikai par politiku ne. Pee taħbi masakha meħġin aħħan, ar wiħu pahr politikas leetahm fahxt runaq, wiħx proħit wekkli u laipni isgruh-ssees. Wiħx klaiddri runa pa wahži, bet miħlaki runa pa franziski. Peħġi fatras bahdexx, ka pats faka, wiħx juhtotees ka no jauna pedfimis. Wiħx palik Wildbadē 21 deenu. Wippharigi neħmoħt warennis ministeris wiżżeq atrorha val-kollha.

No Italijs. Pahr noxha sozialistu partijas wadoni Lasareti teek sinohħi, ka wiħx biji kahda jaunus tizħiġi galwa u no wiheeem fawwem pеekritej ġiżi tureħi p-par-prawieeti. Wiħx efoħt is-dewees par Jesu Kristu, kas aktal at-għixx p-vaqqal (wixx semes). Kad wiħx no schahween biha nahwigħi eewainohi, tad-wiħx fawwem pеekritej ġiżi lee-dsa taħħakka kautees. Schiex wiha li ħixi aħnejha u kahdu fweħtu kallu un te to apwaħteja, garigas d-sejjha d-seedam u gaiddi ħam, wajid wiha prawiektis tiegħi deenā aktal augħiex negħix-xeb. Gaiddi-xha, ka proħġi, biha wettigħi, jo mironi muħsu gaismas laikha wairi augħħam neżżeek.

No Bošnijas. Kà Austreeħsheem ar Bošnijas u Herzegovinas eenorħħanu klahiha, par to kahda Wiħnes awise paſneeds schahdas finas: Kamehr Austreeħħi eeneħmu f'chi Mostaru Herzegovinas pa-waliex u Serajewo Bošnijas pa-waliex, no ta laika fahlo Austreeħschu kaxxa-pulki dar-ħaż-za, tad-ta buħtu alox-ħanahs, jo wineem, proħti Austreeħschu kaxxa-pulki, tagħid par to jaruh-pjejħahs, ka tee semes-għabli, kuxxus wiha eegwixu wiħx, wineem ari droħ-ħaż-za iħpa schumā pa-leek. Pee kaxo-xha, kas noteħħa u kallnej u weetahm, ta swarigħla leeta ir-to, ka kaxxa-pulki sawā starp palek

fakarā, ihpaschi tahdā buhschanā, kur tureenes eedihwotaji netura labu prahdu. Tur atrohnahs kahdi 30 bataloni kahrtigu Turkus saldati ar peenahkamu fklilli leelgabalu. Schee nu Austreescheem ihpaschi ja-eewehro, schee wineem jaranga fawaldsinaht. Bee fheem eenaidneeku pulkeem wehl preebedorjahs nemeerneeki, fcamusnatee Herzegowineeschi un Bosneefchi. Kamehr Austreeschi scho pretineeku pulkus naw sawā warā dabujuschi, tamehr Austreescheem wajaga lohti apdohmigi us preefchu dohtees; katu semes gabalinu, ko wiwi eeguhwuschi, wineem wajaga drohshibā astoht, un tad tilai wihi war drohshih us preefchu dohtees; ihfi fakoht katus fohlis ar apdohmihu us preefchu sperams. Pretineeki un nemeerneeki, to labi sinadami, ari sawas kara-pulkus ta istahda, ka waretu Austreeschus koweht pee tahlak-eeshanas un tamdeht ta nostahjabs, ka waretu Austreescheem no fahneem jeb no muguras usbrukt. Ta rafsta augfham mineta awise un pehz winas sinahm buhtu jadohma, ka Austreeschu kara-pulkki beidsamā laikā bijuschi nekravjeti no eenaidneekem, bet kā leekahs, tad Austreescheem beidsamā laikā bijuschi kautini, ar nemeerneekem. Sinas atmahluschas, ka kahds Austreeschu kara-pulkus (wefela diwisi) no nemeerneekem tizis fakauts, ta ka tam bijis jabehg. Schis pats kara-pulkus jaw reif tizis no nemeerneekem fakauts. Zit Austreeschi schinis abds kautindz pasaudejuschi, wehl naw ihsti finams, tapehz ka wehl shkakas finas naw atmahluschas.

No Kutaifas. Kā „Golofs“ fino, tad Turku komifari ir gluschi aisgrahbti no laipnibas, ar kahdu tee no Kreewu komisjus pufes tikuschi fanemti. Ohtdeenu tai 15tā Augustā bija pee firsta Swiatopolk-Mirfki maitite Turzijas subiteem par gohdu. Derwisch-Pascha dshera us Keisera Majestates lablahschanoobs, firsts Swiatopolk-Mirfki us sultana wifeslibu, tad atkal Derwisch-Pascha us Leelirska Trohnamantineka wifeslibu un firsts atkal us Derwisch-Pascha-Paschā wifeslibu. Turkeem patika ari lohit firsta runa, ko tas tureja sawam weesim Derwischam-Pascham par gohdu. Beidsamee firsta wahrdi tika no Turkeem un Kreewem ar lohti seelu patikschau usnemti. „Derwischs-Pascha“, firsts fazija, „naw wainigs pee Batumas nodohschanas. Ne, winam tur-pretim peenahkhas tas gohds, ka tas to wintam ustizeto weetu ir ka ihdis waronis aisskahwejis. Batuma peekriht Kreewijai zaur San Stesanas meera libguma nofazijumu, kas no Berlinoes longres tika apstiprinahs. Pehz tam, kur Derwischs-Pascha sawu peenahkumu sawam walpineekam spilidijis, tas tagad war sultanam draudsigai walstei seelu labumu daribt zaur to, ka tas ruhpejahs, ka Batuma tohp ar labu prahdu atdohta.“ Tai 16tā Augustā tika telegrafa faweno-schanahs starp Kutaifu un Batumu atfalka. Pehz tam fahlfees farunas, zaur kuzahm tiks nofazijts, kuxā deenā un kahdas semes Kreewijai nodohdamas.

No Indijas. Anglijas it klfiam few atkal kahdu falu eeguhwuse. Scho falu fauz Sokota un wina atrohdahs Indijas pasaules-juhra jeb oleanā un stahweja sem Arabijas sultana pahrwalbischanas. Wina ir 70 Anglu juhdsu gara un kahdas 15 libds 22 juhdsu plata; wina preefch Anglijas ir no leela swara, tapiez kā Anglijas tur war eetakt preefch fawem kara-kugeem nomefchanahs weetu. Ja fchi fala kahdat zitai walstei peederetu, tad ta waretu Anglijai, ja juhras karschi izeltohs, deesgan wahriga buht. Preefch kahdeem gadeem Italija scho falu gribija sawā warā dabuht.

Toreis Anglijas usmetahs falai par apfargotoju un tagad Anglijas pate to sawā nepilbamā fulē ebahsuse. Kā rahdahs, tad Anglijas fabt fataistees us leelu karu, jo wina parens, ka wina zaur sawu paschigu politiku ir zitu leelvalstju naidur few uskrahwusech.

De-oifkar mirenschohs!

(States Nr. 33. Deigums.)

Pehz schi nupat peemineta, nepareisa spreeschanas lituma „a nescire ad nonesse“ turedamees — — “ ari sawas ne-taifnabs finas par zeenijamo nelaikī, provisoru Greetenu, „E. P-tā“ ispaudis. Winsch nesin, ka Greetens freets tautas-dehls bijis un tadeht (!) wiach ar sawu nesinaschanas erohijs usdriflakhs aiflahti un nelaunigi stahtees muhsu pateesajahm sinahm preti, ar sawahm pilnigi nepateesajahm un nelaikā gohda lauposchahm sinahm, ka muhsu sinojumā teelot „stahshts“, ka provisors Greetens freets Latveetis bijis, bet schis warohi fazij, ka winsch (prohti Greetens) „sawā dshwes-lailā“ pee zentigeem Jelgawas Latveescheem nepedalijahs.“ Wispirms mums atkal jawaiza, ko gan — — “ sem „zentigeem Jelgawas Latveescheem“ saproht? Bentigs Latveetis war buht latks labs, gohdigs, isweizigs Latveeschi amatneels, tigrotajs, flohlotajs, sirotajs u. t. pr. Bet ja nemaldamees, tad — — “ sem „zentigeem Latveescheem“ — winsch lailam gribejis fazij „zentigaeem“ — saproht tohs, kas nisur, us latra eelas stuhra un latrā weesnitza pee alns glahses nem pilnu muti ar jaukt flano-schahm reikahm (teizeeneem) par brihwibū, tautibū, Latveetibū u. t. pr. un brihscham ari celek pehz pasihstamas formas kahdu rafteenu awisea. Ja nu Greetens naw pee — — “ sem „zentigeem Jelgawas Latveescheem“ pedalijees, tad tas winam der tikai par gohdu, jo zaur to it nemas un nelad naw peerahdihs, ka nelaikis nam freets tautas-dehls bijis, tadeht ka idstajā waheda finā zentigeem Latveeschi, blakam sawahm mahzibahm ari sawas tautas valodu un wehsturi vehti un tautas garu lohvi un isplahta, provisoru Greetenu lohti labi vasina un zeenā gohda tureja, ka winsch bija weenigais us misa leela farmazeutu bara, kas „sawā dshwes-lailā“ akurat pedalijahs pee zentiga-jeem Latveescheem, tillab Tehrpata studentams, kā ari pirmo reiss Jelgawā provisora amatu spilididams un fauzahs un raf-stihs winu starpā arvennu par „Greetenu“, to mehs liids tribdesmit filisteju, studentu un nestudentu wahrdā waram ūkē flajā preefch wivas tautas pret — — “ netaisnahm sinahm apliezinah. Beidsamajos peežs gaddos gohdayamais ne-laiķis, kā wiseem, kas winu vasina, finams, nomohzījahs liids nahves standinai ar delamo kaiti un tadeht, ka isskatram saprohtams, newareja wairs nelur darbīgi pedalitees, bet kohpa tilai sawu wahjo, mihto wifeslibu. Ka winam bija amata-darischa-nās un pret faweschem jarastahs un jafanzahs par „Grethen“, ta naw wina waina, bet ta ir zitreisejo pagasta-raksttaja un elementar-skolotaju waina, kuri labprahit latviski flano-schus wahrdus daschreis it Lehmisli pahrgrossija, ka latram finams. Winsas apliezbās nelaikis bija tā eeraftihs un tayehz winam ari wajadseja faweschem, finams ari — — “ pretim, par „Grethen“ faultees un rafstitees, zitadi winsch nebija kas, kas pehz diploma dshwē to un to weetu eenem. Mums pasihstami dauds peemehri, tur no gara-meega atmohduscheses Latveeschi jaunelki nemas naw meerā ar fawem pa wahziski jeb famaitati latviski flano-schem uswahrdeem. Tā par peemehru fawzahs un rafstahs draugu starpā jeb rakstos (zeram, tee fungi netauno-sees!): Pebz par Kaschoku; Treuland par Brihwsemneetu; Schönfeld par Staislau; Krüger par Krohdsemneetu; Weber par Waradoschū Sanderi; Hellmann par Gaismoni u. t. pr., bet pret faweschem un amata-darischanās wineem gribiht negribiht jafanzahs un jafanzahs tā, ka wici krisitti un sawds „paspihrs“ (diploms) eeraftiitt. Skaidri tapat bija gribiht negribiht nelaikim provisoram Greetenam ja-isturahs.

Muhsu masee puhlini neewato miruschi gohdu aisslabwoht buht pilnigi atmalkati, ja mums ar fchibm rindinahm buht isdwrees „E. P-tā“ zeenijamohs laftajus pahrlieginaht, zit ne-

Peelikums pee Mahjas weesa № 34, 26. August 1878.

Brunineeks Kuno.

(Statees Nr. 31.)

"Taws draugs stahw tagad kā nabags apaksh sawas tau-
tas," fazija Kuno us sawas draudsenes, „un Tu dabu jaw
pirmā stundā sinah, ka Tu efi peewihluhehs. Mēhs eesim
pee Wisemales lunga, tas mums wišmasak sūrgus un brunas
dohs.” —

Sekina pafmehjabs behdigi un iswilka no johstas nelaimi-
gabs Aljehchas dahrzu kneepadatu. „Spihtiba un augstprah-
tiba satrā weetā wis neder,” fazija wina. „No scheem ak-
mineem zeltees flaitis brunineeks, un Omars, tas bende aks-
malsahs pats to sohbinu, ar kuru ta svehra augumu par
galwas teesu ihsaku pataishs. Lai es tik diwus akmenus
pahrdohdu, un no ta atleekuma warehs Kuno brunotees un
glihtotees it kā pats firsts — kas tad wehl pahri paliks,
needs tik tahtu, Tevi ar labu pulzunu saldatu apgahdaht,
ja Tu us scheem kasteem palikt gribi. Bet ja Tu to ne-
gribetu, tad ohtrā kahitā ar to war labu kugi Teiv par ih-
paſchumu panahk, ar ko Tu us sawu tehwiju wari pah-
braukt un tur meera weetinā nomestees un dsihwi eesahkt.”

Kuno saprata to isteiku wehlefchonohs un ruhpibū, bet
ne pee kura negribeja wiaſch peekrist. — Nehnini līka wina
pee fewim nahkt, lai waretu isklauſchinaht, kā Tunis pil-
ſehētā stahwetū un kas no wina isteikuemeem teem par derigu
atrostohs, ja weena iſſchirkadamā uſbrukſchana bij preefch nah-
ſofchahm deenahm nolista. Ihpachhi leetus laiks winaus pe-
ta ſpeeda, jo ne masak kā tas ſoules dedſinadams ſpohſchums,
waretu wineem ſchis flapjums ſlahdeht, ja tee pee laika labu
paſpahru un ſtipru lohteli nedabutu. Ari wehlaku waretu
tahs breeſmigas ſeemas-aukas us kalla bahſtees. Schee wiſi
beedelli uſklubinaja it ihpachhi winaus us ahtri ſturmehchanu.
— Aljehchas juweli bij to apgahdajufchi, kas brunineekam
waijadfigs, un wakarā eeneſa wina puifis pilnigu Čiropas
dahmu uſwalku, kuru Fihlips tam bij dewis un iſluhdsahs
tahs moħru puifena drchbes. Ar lauſehchonohs apwilla Se-
fina ſcho ſwefchu uſwalku, lai nebuhtu pret lunga prahru,
tomehr wina ſirdi zehlahs pretiba, zaur ko wina apgehr-
ſchanahs par ilgu wilkahs, jo tik ko wina bij pilnigi gatawa,
kad jau ari brunineeks Kuno no Tiennes un Tempel-lunga
pawahlitā eenahza.

Kuno panehma winas rohlu un ne wahrdū nerunadams if-
weda to ohra. Tee gahja tahtak — bet wina neko nepr-
aſija — lihds tee pee weenas moschejas nonahza, eekſch kuras
tee it ahtri eegahja. Pee altara dega ſwezees un pilnigā pre-
ſtiera apgehrbā ſtahwē. Ludwika garidsneeks Runde, bet wina
neko nejautaja, jo wina tik ſawā neſinachanā dohmaja, tee
eijoht tagad vateizibas luhgſchanu iſſaziht. Bet kad preeſ-
teris teem tuvojabs un prafija: „Junkur Kuno Graben, ſcho
Juhs gribat par sawu dſihwes draudseni? — tad paheſtrehja
zaur wina ſauleem it kā ſibins ſpheereens, un ar platahm
azim uſſlatija wina brunineeku, kureſch winai blakus jaw
zelds bija nomeetees. Kuno atbildeja weenteeſgi: „Darat, kas
Jums jadara, augſtigohdajams lungē. Schi mana bruhte,
jaunfundse Anna no Suhdanas ir tahtda pat laba un kristiga,
ka Juhs un es, un wina dwehſele ir baltaka, ka wehl dandis
zitas kristitā draudſe.” — Dſihſch dſirđams dwachas wilzeens
wehlahs is wina ſruhtim — wina atſwehlahs pee wina ſah-

neem — wina azis nemanoht aiftaiſijahs, tad wina afaras,
kuras pahr waigeem riteja, kamehr preesteris winaus us muh-
ſchibū ſweeneyoja, iſrahdijs tahs ſtipru ſatrizinaſchanu, un kad
wiſs bij pabeigts un leezineeki veenahza, tad wina ſweedahs
pee tagad buhdama vihra ſirds un fchnukſteja: „Drangs,
ko Tu efi darijjs? Waj Tu ſcho melno behrnu tahdai lo-
mei par zeenigu turejjs? Un waj nekad noschelofſchanas bul-
ta, ka Tu to darijjs, Tawu ſidi netrahpibis, kas ari Se-
kinai lehnām nahwi fataiſitu?”

Kuno neſvehja neko zitu iſrunaht, kā tik tahs wahrdū, bet
ar tahtdu balſi, kas tai wiſas wina ſuhpes aiftſina; it ih-
paſchhi maſais Tiennes preezigi gawileja: „Tu efi gudri un
labi darijjs, beedri! Man wehl gruhti naſſees ſchahdu gohda
dwehſeli ſtarv kristiteem aroſt, kura preefch manim tahtus
mihleſtibas-mehginajumus taſiſtu; un kad es Tawu zeenijamu
draudſeni ari preeht newaru, tad es, no ſchahs deenahs gribu
ſawā wapenī nobildeht liſt weenu laiwinu un diwus moħru
puifchus par brununfejeem.”

Kamehr diwas ſirdis klusu, bet laimigi tohs ſwehkuſ ee-
ſahka, tahtus zilwei ſwehſtig ſpehj, kamehr fagatojohs
ahra us iſnihinaſchanu tai tautu bendes Omara warai. Ar
trihzedamu ſirdi klauiſijahs ta it kā ſapni duſedama Sekina
kehnina ragus puſhcam, bet ko wina debess bija ſchinko-
jjs, bija tik dahrgs, tik miħlſch, ka wina par wiſahm bree-
ſmahm nekurneja, bet pažeetigi wiſu panefa. — Bet ko ne-
weens wakarā nezereja, tas notika rihtā. Ar pirmo faules
staru atwehrahſ Tunis pilſehētā wahrti — waj gribedami
eenaidnekuſ neiſbehgdamā ſpohſtā eewillt? ak ne — balti
karohgi plehwinajahs ſchē un tur, un palmu ſari bij fuhtnu
rohfās, kuras Omars pee kristiteem kehnineem ſuhtija. Ar
leelu iſbrihnijchanohs klauiſijahs tee us tahtu apfohliſchanahm,
kuras tas nekustinojams Mauru firsts wineem preefchā zehla,
un kuru iſpildiſchanu wiſch zaur ſcheem ſwehſteem apſweh-
reja. Wiſi kristitee, kuri Mauru ſemē wangos atraſtohſ, tee
koht brihwj; wiſi kristitee, kas Omara walſtibā palikt gribetu,
tiſſchoht ſargati dſihwibā un mantas; kristiga Deewa falpo-
ſhana un preesteri tiſſchoht eewesti un muhſcham apakſch keh-
nina glahbſchanas wareschoht paſtahvcht; Tunis ohſta tiſſ-
choht brihwa, un pat ta muita, kura no reetuma-ſemehm
pagehreta tiſſi, tiſſchoht atzelta. Omars griboht to kara
ſlahdi aiftakſah — puſi tuhdał un — pehdigi apſohlootees
wehl kehninſch 15 gadus no weetas nodohſchanu no 20,000
ſelta gabaleem maksah.

Bat kas laimigakais ſautiſch nebuhtu ſchahdu laimigu
galu panahziſ, un neweens tadeht nekawejahs, ahtri pebz val-
mes fert, lai gan neweens ta juhſma nebij, zaur ko tik ah-
tri meers zehlees. Fihlips ilgojabs Franzija atpakaſ ſikt, lai
waretu ſawu jaunu krohni ſauemt, un gohda-kahrigais Kah-
lis no Anſhuas ar meern buhdams pirmais peeteiza meeru,
lai waretu leelaku datu krohni ſauemt, ſeewim eeguht,
un tad uſahma eewehrojemu gahjenu us Konſtantinopeli.
Tikai weens weenigais brunineeks finaja to zehloni, zaur ko
ſchis ahtri meers notika. Kahds ſuhlinis paſneeda ſtam per-
gamentu. Saabs rakſtija Sekinai ſchahdu wehſtuli: „Meers
lai ir ar Saaba mahſu. Mana dwehſele eeniſti to ſwefchu
tautu, kura laupidama ſawas kahjas us to ſemi ſpehra, kas

wina nepeeder, un to semes eedishwotaju meeru famina, kuri nekad wina mahjam ne-usbruka.

Saaba dwehfele eenihst kriitohs; tomehr Sekinas draugu winsch mihlo. Baltais gars Lew pawehleja, no pilsfehtas iseet, kur fleeplawiba noteekahs. Spehzigais Omars dreb dehl fawa frohna, jo Mulaija draugi ir pret wina un winu flaitls ir it ka fmiltis juhemalā. Lai baltais warons Sekinu labi glaba, tad Saaba rohka winu laipni apfweizinahs, kad winu zesi tohs alkā kohpā sawedihs."

Meers tapa ahtri nosflehgts, un kara kugi us to ahtrako tika us aibraukschanu fagatawoti. Tē parahbijahs seemewakarōs schgeles; Anglijas karohgi plehwinojahs mastu galōs; Lehninsch Indrikis III. tuwojahs un wina pehz kaufchanahs ilgodamees dehls Eduards apfweizinaja schohs muhsu firstus ar laipnibu un peeweda jaunus spehkus. Nepatiklami winsch klausijahs no nosflehgta meera un brauza tahtak, lai waretu Palestinas atswabinafchanai valihdseht.

Franzijas un Sizilijas kara-kugi atstahja 17tā Novemberti 1270tā gadā Berberijas krastus, un Trapanes ohsta Sizilija tapa par faweenoschanahs weetu nospreesta. Skumjas pilns isskats bija tam leelam lihku-kugim, kurch widū starp Franzijas schgelehm veldeja, un kura melnas schgeles un flagas to neskaitamu kara-pulku it ka apehnoja. Weza Lehnina un dauds zitu augstu fungu lihki tapa paht juhru it behdigi westi, lai waretu teem meerigu dusas weetiru doht. Ar wehl leelaku behdu israhdischanu buhtu jaunais waldineeks schohs mifchus pawadijis, ja tam jel ta masaka juhfma par wina mihiotas Isabeles nahwi, kura no sīrga kriidama nositusehs, buhtu peenesta.

Laimigi preebrauza Sizilefchū kugi pee Trapanes; tuhlin pehz wineem fafneedsa Franzijas un Rawaras kugi ohstu, un tee ziti jaw ari ap wakara puši preezigi semi pamanija. Tē fazeahlahs auka, kura augdama auga un dauds kugus jaw pee pafcha zela gala famaitaja. Aftorpadfmit leelus un zitus masus kugus redseja malā stahwedamee, kā wilni tohs fawā kiehpī eenehma. Tiennes, kurch us kahda Franzijas kuga bij, teizahs gan Rūno ar Sekinas wehl ilgi pee leela masta redsejis — bet auka pehdigi mastu nolaususi un kugi fagrahbusti — tahtak tas neko nesinoh.

Bija laika gabals notezejis — gandrihs 40 gadi, kad prinčis Indrikis no Braunschweigas zeloschanu lihds Austruma semehm usnehma, gribedams fawu mahju Adelheidi, kura apalksh ta wahrdā Irene, Greekijas Leisera Andronikus gaf-pascha tapusi, apmelleht.

Zela winsch ari Ziperes falu apmelleja un zaurstaiga ja no Nikofijas fabkoht tohs apgalbus, apmelleja un apfklatijs dauds eevehrojamas weetas. — Tē tika wina usmaniba pee kahdas gresnas mahjas pee Monte Krozes greesta, kuras buhwe pehz tahs jemes mohdes bija fwechha un bija pehz Wahzu wihses. Kahdi mudigi un weseli puifehni spehlejahs us sala apala plazifcha un mahzijahs wingroht un daschadas behrnu spehles, tomehr isschlihrahis wifadi no schahs semes schneem. Prinčis preejahja tuval, gribedams schē atpuhstees; bet winsch wehl wairat isbrihnojahs, kad tas diwus siprus wihrus fatika, kuri pehz karaktera seemelnekeem lihdsinajahs, ja pat ar silgaischahm azim bij. Wezakais darbojahs ar kahdu brunu gabalu; samehr jaunakais fawu kohlli skandinaja, nodarbodamees kahdai jaunkundsei Wahzu bseefminu eemahžiht. Is-

brihnojees aptureja prinčis firgu — tē nahza garsh firmgal-wis ar fudrablihdsigeem mateem un Wahzeeschū uswalkā zaur wahrtiem tam preti, un to gauschi laipni apfweizinadams lub-dsa eekshā nahkt; bet kad winsch fwechha funga wahrdū bij finaht dabujis, aptumfchojahs wina mihligs gihmis — winsch gahja atpakał — lika printscham kweefchu maiši un fahli doht par shmi, kā tas kā weefis tizis usnemts, winu un zitus ar wihsu un augleem pameloht, tomehr pats nekad wairs nerahdijahs.

Us printscha jautajeenu dabuja tas tik schahdu neskaidru atbildi: ka schis familijas wahrdōs, schahs seededamas zilts Baratron esoh, ka tahs wezehms tahlu no reeruma-semes un wina gafpascha weena Lehnina meita nodeenwideem esoh bijusi. Weena no schahm mitenehm wadija schohs fwechhōs us kapfehtu, kur preefsh mas gadeem schahs zilts mahte tiksi apglabata. Raibs marmors, kura ffreedams balobs bija eejists, apfeda winas kapu un gauschi weza mirte apehnoja to ar faweeem faktupuscheem sareem. Prinčis atpuhtahs, bes ka wihsch sinatu, ka tas pee fawa pawalkstneeka fleegschra bij, un stahweja tagad pee muhsu duhchigahs Sekinas kapa.

Latweeschū walodā tulkojis Straumes Jahnis.

Sirds-apfinas wara.

I. Labi noluhtki.

Zein. lasitaji un lasitajas, waj jums patiktohs kahdu mihligu, kusu, kohschu un fihrigu mahjinu redseht? Mahjinu, pee kuras usskata newloht ta wehleschanahs eeksh jums rafees: „Schē tu labprahd dīshwotu, schē tu gan valiku, us schējeeni tu no vafaules trohfschneem behgtu!“ Ja juhs to ilgodamees gribat, tad usnemat lihds ar mani zeloschanu no Hamburgas lihds Blankeneset, pee Elbes laba krasta un dohdatees man tikuschi pakot, tad juhs pateefi to atradiseet, kura pehz manas isteikschanas no wifahm pilim, kas gresni fawas galwas augsti gaisā pazel, weegli isschekirt war.

„Ta pate it!“ issaukfeet juhs labi apfklatijsches un pefchki kahdu kohschu, weentahschigu ehku eraudsfijuschi, kuras lohgi ar koplachm wihsa-kohla lapahm ir apehnoti. Preesk durwim atrohdahs smuka weranda, kuras flaiti stabi ar tino-scheem satumeem apnemti it kā koplji salodami kohli isskatahs; preesk schihs issleepjahs flaiti salsh, ar sahli apaudsis plazitis, kurch kā salsh isskatahs delis isskatahs; pa labu un kreisu puši un ohtrpuf mahjinias pazel flaidi kohki fawas galotnes kā waronis drohfschi un wehtrahm spihetedami gaisā, kuros rihtos un wakards masee dabigee musifikas mahfleneeki fawas jautras halsites pazila; tahtak us preesk kahdu atradiseet kohschu puši dahrfinu, pee kura wareja redseht, kā tē tschaklas un dabas jauskumas mihsodamas rohkas publejuschahs. Wifnu to apfklatijschi un tahtak eedami juhs pamanifeet kahdu treknū auglu dahrfinu, kura melones, gurki, skohstinas u. d. it kohschki salo; tad wihsedigi gressifees juhs azis us upes spihgulodamu speegeli, ar faweeem fihinadameem wilneem un faweeem us leiju un kalmu braudameem sehgel-kugeem, bulverkeem, plohsteem un futa-laiwinahm, kuras netrauzofschas schur un tur peld un duhmu mahkonus fewim pakai atstahj — wifas schahs shmes eevehrodami juhs drohfschi to mahjinu atradiseet, kura it kā putnu ligida starp kohkeem stahw, un ta kluſa wehleschanahs, schē dīshwoht, patefi eeksh jums rafees.

Jaw muhsu stahstina eefahlkumā bij — ko drobfschi waram tizeht — dascham schahdas wehleschanahs dohmas firdi radufchahs — tomehr wifas tahs par wehlu nahza un newareja nekahda wihsē tift apmeerinatas. Jo fchai mahjina! jaw bija faws ihpfachneeks jeb fawa ihpfachneeze, un Brakenberga kundse, kahda bagata tirgotaja atraitne nebuht par to nedohmaja, kahdu reisi no fchejeenes schkirtees, lai gan jaw daudsreis winai fchi mahjina ar wifem pamata akmenem tika famakfata. Bee mahjas un dahrfa ween winas gars stahweja. Jau, wehl behrns buhdama, wina bij starp scheem truhmeem spehlejuse un faldus auglus baudijuse, jo tas bij winas wezaku ihpfachums. Pehz lad wina ar Brakenberga fungu falaulajahs, bij tas atkal winu behrnu lustes weetino. Tomehr wehl tai nebij nekahda mahjina. Brakenberga kungs lisa to ustaisht, lad wifsch redseja, zik gauschi wina kundse un behrnini mihleja tai dsihwoht. Wifsch bij gauschi bagats un tas par to neko nerehkinaja, lad tam ari fahds pahrs tubkloschu dahldoru bij ja-isdohd, lad tik tas wareja favejeem zaur to preeku padaricht. Kahds namdaris tapa atfaults, kuram kohscha masa wafaras mahjina bij jabuhwe, wifwairak ar diwi kambareem un kahdu masu ruhmi, kur daschadas chydamas leetas wareja paglabah, kuras weenumehr no pilsfehtas lihdsi nemt, par gruhu bij — tafes par peemebru, kahds pahrs teleku, naschi, dalschinas, faxotes u. z. Tomehr namdaris scho nodohmu atmota, un gribaja leelaku taisht. „Tikai diwi kambari, naw darba wehrtes,” wifsch fazija. „Paliksim pee diwi kambareem un diwi istabahm; warbuht Juhs daschu nakti pee favejeem palikfeet. Ta makfa jaw nebuhs nemas tik eevehrojama.”

„Ari labi,” atbildeja Brakenberga kungs pehz ihsas apdohmschanahs. „Kad mehs us leelaku sumu gribam nolihgt, tad mums waijaga ari ko pilnigaku. Gerikie pat ta, ka mana kundse un behrni wifur wafaru schè war palikt. Mana kundse to dahrfinu gauschi mihle, behrni ari tai labprah lustejahs, tad wini katu deenu tur warehs palikt. Tomehr faprohtat — nekahdu leeku gresnumu. Weenkahscha, weentahschiga ehla peeteek un nu parahdeet fawu meistera mahksli.”

Namdaris faprata pilnigi Brakenberga lunga gribefchanu. Drifs ween pazehlahs bes wifa leeka spihduma, tomehr kofsha mahjina. Behdigi bij ta pilnigi gatawa; wifa familija jaw pawafarā us tureen aifgahja dsihwoht un palika lihds wehlmrudnam. Brakenberga kungs gan newareja weenumehr pee favejeem buht, waijadseja fawas darischanas west, bet tomehr gandrihs katu wakaru winch nahza braulkhus jeb jahschus no pilsfehtas un pawadija foveju widu tahs jaukalahs dsihwes stundas.

Neweens nebij tomehr tik preezigs, ka Brakenberga kundse. Ur ilgochanahs wina pawafarū gaidija, kur ta atkal wareja us tureen aiseet — ar behdaschanahs redseja wina atkal rudenitwójamees, kurch nefaudischi to istrenza. Ur katu gadu wini gruhfaki no fawas dahrfa mahjinas schkirahs, un ari wehl wehlā rudenī labprah ar behrneem tur pawadija, kamehr us winas wehleschanahs ari krahnas eeriketa bija. Brakenberga kungs gan galwu grohija — tomehr wina kundse fazija, lad ari wakaros un rihtos auksis un nepatihkams ir, tad tomehr pusdeenās wehl daschas stundas atleekahs, kur pastigates war. Ta tad wini agrak us pilsfehtu negahja, kur Brakenberga fungam kohscha namē peedereja, lihds kamehr kohki

kaili stahweja un balts fneega-dekis zitadi kohscha un salu semi apsedsa.

Schahdā wihsē pagahja laba gadu rinda. Te nomira Brakenberga kungs. Wifsch bij pehdigā laikā daschu skahdi zeetis, un firdsehsti winam laikam galu darija. Wina kundse, kura no tahtm nelaimes buhchanahm neko nesinaja, kohti istruhkahs, lad pehz wina nahwes to isdsirba. Tomehr wina bija deesgan panefiga un meeriga fainmeeze. Drifs ween ta mehginaia isglahbt, kas wehl bij isglahbjams. Wifus parahdeneekus apkufejuje wina eraudsfija, ka wehl tai mass capitals atlakahs, no kura augleem ta wehl deesgan brihwi wareja dsihwoht; un bes tam jaw winai wehl bij mihiatis dahrfaish ar kohscha mahjinu.

„Baldees Deewam,” wina fazija, lad ta pehdigu grafi bij nomakfajuse, us faveem behrneem. „Baldees Deewam — mums newaijaga tagad wairs badā mirt. Mehs eestim us se-mehm dsihwoht. Zik tas labi, ka muhsu mahjina ari seemā it apdsihwojama.”

Wini, ka fazikts, aifgahja us tureen, un buhtu tik pat laimigi un jautri dsihwojuschi, ka agrak bagatibā, ja ween as leetas wineem netruhstu. Newis bagatiba, jo ta wineem ne-nahza vrahstā, bet mihiots tehws, kuru nahwe wineem bij laupijuse. Wifsch weenigi teem pee winu laimes truhla, kura ari wineem pilniga buhtu un daudsreis tas tika eedohmahts, ihpfachy pirmā wafara, kuru schee bahreni dahrfa pawadija. Ne wif ka agrak, tee tagad winu wakarā fagaidija; ne wairs ka zitad, apkampa wifsch mihligi favejus; ne wairs, ka agrak, wareja tee winu jeb kur eraudsfikt. Tas wif wifus stipri apgeuhtinaja — un newis winu agraka dsihwe.

Tomehr Deewa schehlastiba bij gahdajuje, ka winu behdu dselona duhreens firdis pa masam fadsihja. Degdamas behdas pahrwehrtahs pehdigi par fahpigu atminu, un nelaimiga mahte wareja pehdigi atkal par faveem behrneem ruhpetees un tohs aplohpit, ko winu behrnibas jauniba wehl pagehreja. Winas puhlini tapa ar preeku atmaksati. Adolfs un Emma — ta fauza winas behrmus — auga it ka ohsoli flaidi un bija mahtes leelakais preeks, leelaka laime, kas winas nogurushu dwehfeli atspiedsinaja.

Ta bija wairak gadi pehz tehwa nahwes pagahjuschi.

Mihligs wakars eestahjabs pehz deenas dedsinaidama karstuma. No-eedama faule stahweja wehl kohschi pee debes welwes un meta fawus starus flihpi pahr kalmu galohtnem. Kruhmös trillinaja putnini — puks smarscha sitahs patihkami preti, lehna wehsmina dsefedama un atspiedsinaidama schuschnaja, it ka gribedama dabu eemidsinah, no Elbes speegela — gaifs bij tik patihkams, ka negribofham bij ahra ja-eet.

Kahda jaunekle no feschnapadmit jeb feschnapadmit gadeem isnahza zaur mahjas duriwim eekfch werandas, pahrlaida fawas dedsigas azis pahr apkahrtejo apgabalu, tik tahtu, zik ween tahs pafneedsa — dwafchoja ar redsamu labpatihkchanu jauku gaifu un eegahja tad ar smihnefchanu atpatal.

„Memmin!” fauza wina ar flaidru un jauku balsi — ak zik jauki ir ahra. Waj mehs tehju eekfch werandas nedserim?”

„Ka Tu gribi, Emma,” atskaneja mihliga balsi no istabas. „Sauz deeneestmeitu un leez galdu apklaht.”

Graud i un seed i.

Mas s rehkinaschanas-meistars.

Morizis Frankis, kahds $4\frac{1}{2}$ gadu wezs sehninsch, ir apbrihojams rehkinaschanas-meistars. Tagad masais meistars fawu weillibu rehkinaschanā israhda Peshatas pilsfehtā. Kahda tureenas awise pafneedis schahdas finas: Gandris bailigi skaftees, kā masais rehkinatajs gruhthus rehkinumus gan ar wefaleem, gan ar lauseem skaitleem galwā isrehkina, un kamehr us papihra rehkinajoht rehkinums wehl pa pusei nāv isrehkinatis, tē jaw masais meistars ar rehkinumu gataws un isnahkums ir us matu rīktigs. Skatitajam paleek it sawadi ap sirdi redsoht, kā masinais rehkina. Winsch ne azu-mirkli nepaleek meerigs, kustina rohkas un kahjas un brihscham pat swelpi — tāhdā brihdī jadohma, it kā winsch buhtu prahātā apjujis un tāschu manams, kā winsch ar galwu strahda. Kad winsch reis tāhdā skaitli pahrskatiijes, tad winsch skatāhs ar stiwhahn azim, kahjas un rohkas kustahs un drihs winsch faka rīktigo skaitli. Kad winsch fawu rehkinaschanu beidcis, tad winsch atkal ir newainigs behrinisch, kas ar kahdu papihra gabalinu spēhlejabs.

Beigās mums wehl kahdi diwi rehkinumi jopeemin, ko masinais isrehkinajis. Winsch apbrihojami ihfā laikā isrehkinaja galwā, zīk sekundes ir 48 gadeem. Neiš tika winam usdohsts tāhdā rehkinums: trihs mischtureem ir awis, weenam 2347, ohtram 1208 un tāscham 941 awis; satra aws pabruhke pa deenu $1\frac{1}{4}$ kilograma sahls, — zīk sahls pabruhke wiſas awis gada laikā? Masais isrehkinajis atbild ka: 2,051,300 kilogramu. Kahds kungs bija us papihra rehkinajis; winam isnahza zitads skaitlis, bet pahrrehehkinajoht israhdiyahs, kā kungs bija pahrskatiijes un masam meisteram bija taifniba.

Sneeklu stahstini.

Lābdarīgs fungē. Kahds bagats kungs fawam vuisim pawehleja, lai winsch ledū, tik lihds kā tas deesgan beess safalis, us pagrabu wedoht un to pilnu fakravjoht. Cekam puiķis cefahka jaunu ledū wést, winsch pirms pagrabu īstihrija un to tāhridams atrada, kā pagrabā wehl wezs ledus atrohnahs. Nestnādams, ko lai ar wezo ledū daroht, winsch nogahja pee fawa funga apwaizatees. Kahdu laizinu apdohmajees kungs atbildeja:

„Waj dī, tāschu ari kahds labums jadara; to wezu ledū tu wari nabagu laudim atschēkihoht.“

Kahds jauns salaulahts pahris jaw kahdu nedelu bija kohpā dzīhwojis, kad jauna feewina fawu wihru waizaja, kā winam gan patihkoht laulibas dzīhwe.

„Mīkla Marija,“ jaunais wihrs atbildeja, „man laulibas dzīhwe tā patihk, ja tu schodeen mīlku, es drihs ween atkal prezehoħs.“

Kahds skohlotajs fawus skohlens pahraudijs bīhbeles stahstū mahzibā un waizaja wiſpahri:

„Kas ar zilwekeem notikahs, kad greħku-pluħdōs uħdens 15 olektis par augstakeem falneem bija pahrpluħdis?“

Neweens nesinaja neko atbildeht, lihds beidsoht masais Frīzis fajja, kā winsch snoht.

„Nu tad ūaki,“ skohlotajs teiza.

„Zilweki valika,“ tā Frīzis atteiza, „tik flapji, fa wineem ne weena weetina nepalika fawfa.“

Leelais gudrineeks.

Inga. Kas gan tas leelakais gudrineeks pafaulē? Tāhruums. Waj tad tu to wehl nesini?

Inga. Nesinu wiš!

Tāhruums. Eiž neekus! Waj tad tu lapfu kuhminu ne-pafihstu?

Inga. Pasihstu gan; bet kūr tad kuhminas gudriba dabujama?

Tāhruums. No-eiž Latweeschu grahmatu bohdē pee Pehtera basnizas un papraſi „Steiniki lapfu“ un tu dabufi grahmatinu ar wiſahm kuhminas gudribahm.

Inga. Baldees! Kad eesħu Mahjas weesi fanemt, tad novirkloħs grahmatinu „Reinikis lapfa.“

Weza leepa.

Loħtringōs pee Salenās pils ir kohsti leela leepa. Schi leepa tika 1152trā gada stahbita un ir tagad wairak nela 700 gadu weza. Wina ir aplahrt-mehrā 18 pehdas refna (6 pehdas zaur-mehrā). Winas sari isplaħtahs kahds 300 pehdas apkahrt un kohds 105 pehdas platumā.

Graudini.

Warmahlam naw draugu, tapehz fa winsch naw neweena zilweka draugs.

Lepnam zilwekam jaſargahs, kā winsch no fawa uspūħschanaħs stahwokla nenofliid, jo winu kafres apfmees un peſoħboħs.

W i n a i.

Es dīli sirdi juhtu,
Ka ewainota ta;
Es weħfminas tew fuhtu,
Lai tħas tew fludina,
Bif nelaimigs es esu
Kamehr tew' pasinis,
Bif fahpes fruktis nefu
Kamehr tew' redsejjs.

Tew nepasinu, preeki
Man wiſas malas bij,
Bet tagad wiſs man neeli —
Sirds fahpes wiñus riħi.
Jo roħse wiſu skista,
Ko aissgrabbis skatiju,
Ta manu sirdi skista,
Bet — welti zereju!

Na sibinis nosħaujahs,
Kur spēhżiġs magnets raui,
Tā doħmas pee tew skaujhahs,
No tew tik dohmaht lauji,
Bet ne-esti jek bahrga,
Ka no tew dohmaju,
Ak tu man muhscham dahrga,
Tapehz tā fawnoju.

K. Malscherneels.

Atblibedams redaktors Ernst Plates.